

TİCARET VE TURİZM EĞİTİM FAKÜLTESİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN OKUL DENEYİMİ DERSLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Ahmet Tayfun*
Derya Kara**

ÖZET

Okullarda uygulamalı olarak verilen Okul Deneyimi I ve II dersleri öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanmalarında önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bu çalışmada; Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinde okuyan ve okul deneyimi I-II derslerini alan öğrencilerin okul deneyimi derslerine yönelik tutumlarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi son sınıflarında okuyan toplam 405 öğrenci araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında daha önce geliştirilen "Okul Deneyimi Dersler Tutum Ölçeği (ODDTÖ)" kullanılmıştır. Yapılan Varyans Analizi testi ve t testi sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin okul deneyimi derslerine yönelik tutumlarında cinsiyetlerine, okudukları bölüme ve akademik başarı düzeylerine göre bazı ifadelerde anlamlı bir farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, öğretmen, okul deneyimi dersi, öğrencilerin tutumu.

ATTITUDES OF STUDENTS AT FACULTY OF COMMERCE AND TOURISM EDUCATION TOWARDS SCHOOL PRACTICE COURSES

ABSTRACT

School practice I and II course offered at school in an applied manner is regarded as an important factor in preparing the candidate teachers for the profession of teaching. This study aims to measure the attitudes of students towards School practice courses. The population of the study is comprised of 405 students at Gazi University, Faculty of Commerce and Tourism Education. In data collection, "School Practice Attitude Scale" was employed. Variance Analysis and t test are used to in this study. It has been found out that there are significant differences in statements on gender, department and academic achievement level among the students who participated in the study.

Key Words: Education, teacher, student attitude. school practice

---

* Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi (Yrd.Doç.Dr.)

** Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi (Araş. Gör.Dr.)

GİRİŞ

Eğitim, bireyler için yüksek yaşam düzeyi elde etmenin, toplumlar için ise gelişme ve ilerlemenin, ağdaş ülkeler arasında yer almanın başlıca yolu olarak karşımıza çıkmaktadır (Hergüner ve diğerleri, 2002:45). Eğitim sonu olmayan bir süreç olduğundan, bu sürece katılabilmek ve gelişim gösterebilmek için her eğitim programının rolünü net olarak açıklayan bir misyon belirlemek, bu misyon doğrultusunda programları gözden geçirmek, gerekli görülen yerde yenilemek gerekmektedir (Demirkol, 2002:88).

Okullar, önceden saptanan belirli özellikleri öğrencilere kazandırmaya çalışan maksatlı ğretim kurumlarıdır. Amaçları; ğrenci davranışlarında istenilen değişiklikleri oluşturmak ya da onlara yeni davranışlar kazandırmaktır. Bu, ğrencilere kazandırılacak özellikleri, öğrencilerin bu özellikleri kazanmalarına hizmet edecek ğretim durumlarını ve bu özelliklerin kazanılıp kazanılmadığını anlayacak şekilde lme durumlarını ifade etmektedir (Tekin, 1987:7).

Eğitim süreci içerisinde ğretmen adayı birçok aşamadan geçmekte ve bu aşamalardan “aday öğretmenlik” aşaması en önemlisini oluşturmaktadır. Aday ğretmenlik sürecinin başlamasıyla, öğretmenlik yaşamına ilk adımlar atılmış olmaktadır. Aday ğretmene, ticaret ve turizm eğitimi alanında hem gözlemleyip öğrenerek hem de öğreterek bizzat çalışma fırsatı verilmekte ve bununla henüz mezun olmadan alanda deneyim kazanmasına imkan sağlanabilmektedir (Boylu, 2004: 46).

Okul deneyimi dersleri için uygulamaya giden öğrenciler tecrübeli ve ilgili öğretmenler sayesinde mesleğe daha olumlu bir bakış açısı ve motivasyon sağlamaktadırlar. Mesleğine bağlı, başarılı öğretmenlerin yetiştireceği öğrenciler

öğrenmeye ve öğretmeye motive olmuş ve güdülenmiş olacaktır (Hergüner ve diğerleri, 2002;48).

Okullarda verilen “Okul Deneyimi I” dersi, öğretmen adayının okulu, öğrencileri, programı ve öğretmenleri tanımasını sağlamak için yapılan gözlem ve görüşmelere dayalı olarak yapılan derstir. Bu derste öğretmen adayının, okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini değişik yönleriyle tanıması amaçlanmaktadır. Okul Deneyimi I dersi tamamlandığında öğretmen adaylarının aşağıdaki özellikleri kazanmış olması gerekmektedir (YÖK, 1998:33):

- Okulun örgütsel yapısını, işleyişini ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanımış olma,
- Okul yönetimi ve okuldaki işler ile okulda bulunan kaynaklara ilişkin bilgi sahibi olma,
- Sınıf ortamındaki ve okuldaki diğer etkinlikleri gözlem yoluyla tanımadır.

Okul deneyimi-I dersinin bir diğer amacı ise, hizmet öncesinde okul iklimine alışmak, okuldaki yapılanmayı kavramak, okuldaki birimleri tanımak ve öğretmenlik mesleği için gerekli olan bilgi ve beceriyi kazanmak olup, daha çok gözlem ağırlıklıdır. Uygulama ancak gerçek ortamda yapıldığında öğretmen adaylarına amaçlanan deneyimler kazandırılabilir. Bu nedenle öğretmen eğitiminde uygulama çalışmalarının ayrı bir önemi bulunmaktadır. Kim neyi, niçin ve nasıl öğrenecek, öğrenmeye kim kılavuzluk edecek ve nasıl öğretecek, kontrolü nasıl ve kimler tarafından gerçekleştirilecek, öğrenme sürecindeki diğer etkili unsurlar olan ‘yönetim ve rehberlik’ boyutunun eğitime etkisi ve katkısı nedir, ilişkiler nasıl düzenlenmelidir niteliğindeki sorular bu alanla ilgili olarak cevaplandırılması gereken temel sorular olarak karşımızda durmaktadır (Kudu ve diğerleri 2006:100).

Eğitim fakülteleri ğretmen yetiştirme programlarında yer alan Okul Deneyimi I dersinin uygulama kısmı hakkında ğretmen adaylarının görüşlerini değerlendirmek amacıyla Kudu ve diğerleri tarafından yapılan bir çalışmada; uygulamaya yönelik olarak öğrencilerden alınan görüşler değerlendirilerek aksayan yönler saptanmış, uygulama ğretmenlerinin ğretmen adaylarını yetiştirmede daha etkili olmalarına, fakülte-okul işbirliğinin daha etkili olarak sağlanması, uygulama sürelerinin yeniden gözden geçirilmesine ve okul deneyimi uygulamalarının eğitim fakültelerinin farklı birimlerine uygun olarak tekrar düzenlenmesine yönelik öneriler getirilmiştir.

“Okul Deneyimi II” dersi ise, ğretmen adayının uygulama yapacağı okulda, öğrenme-öğretme sürecine gözlem, uygulama ve değerlendirme yapmak amacıyla planlanmış bir derstir. Okul Deneyimi II dersi tamamlandığında ğretmen adaylarının aşağıdaki özellikleri kazanmış olması gerekmektedir (Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, 1998:35):

- Sınıf içi öğretimde kullanılabilecek kısa süreli etkinlikler planlayıp uygulayabilmelidir.
- ğrenme ve gelişim açısından öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları tanıyabilmelidir.
- Okulda diğer öğretmenlerle uyumlu çalışabilmek için gerekli becerileri kazanabilmedir.

Okul Deneyimi II dersi, içinde yer alan etkinliklerin gözlemin ötesinde uygulama niteliği taşıması ve ğretmen adaylarını öğretmenlik uygulamalarına hazırlaması açısından oldukça önemli bir ders olduğundan, ğretmen adaylarının mesleki bilgi ve beceri kazanmaları sürecinde önemli bir yer tutmaktadır (Bilgin ve Demirtaş, 2006: 4).

Öğretmen adaylarının, Okul Deneyimi II dersini nasıl değerlendirdiklerini ortaya koymak amacıyla Bilgin ve Demirtaş tarafından yapılan bir çalışmada; deneklerin, kendilerini olumlu yönde, okul müdürlerini olumsuz yönde değerlendirdikleri ortaya konulmuştur. Olumlu olarak değerlendirilmekle birlikte en düşük ortalama öğretim elemanları için elde edilmiştir. Uygulama öğretmenlerinin değerlendirilmesinde, normal öğretimde olan ve öğretmenlik programını isteyerek seçen deneklerin daha olumlu oldukları gözlenmiştir. Öğretmen adayları kendilerini kişisel çaba faktöründe, okul faktöründen daha düşük düzeyde değerlendirmişlerdir

1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışmanın amacı, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinde okuyan son sınıf öğrencilerinin Okul Deneyimi derslerine yönelik tutumlarını ortaya koymak ve öğrencilerin okudukları bölümlere, cinsiyetlerine ve akademik başarılarına göre tutumlarında bir farklılık olup olmadığını tespit etmektir. Bu amaç çerçevesinde araştırmanın hipotezleri şu şekilde oluşturulmuştur;

H₁: Öğrencilerin Okul Deneyimi derslerine yönelik tutumları cinsiyete göre farklılık gösterir.

H₂: Öğrencilerin Okul Deneyimi derslerine yönelik tutumları okudukları bölümlere göre farklılık gösterir.

H₃: Öğrencilerin Okul Deneyimi derslerine yönelik tutumları akademik başarı düzeylerine göre farklılık gösterir.

Buradan elde edilecek veriler bu konuyla ilgili yapılacak diğer çalışmalara bir kaynak teşkil etmesinin yanı sıra bu derslerin daha verimli olmasına yardımcı olması bakımından önem taşımaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada genel olarak eğitim kavramı üzerinde durulmuŐ ve Okul Deneyimi I ve II derslerine ait bilgiler verilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında ise daha önce geliştirilen “Okul Deneyimi Dersleri Tutum Ölçeği (ODDTÖ)”nden yararlanılmıştır. Ölçekteki toplam madde sayısı 20’dir. BeŐ dereceli Likert tipi hazırlanan bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 20, en yüksek puan ise 100’dür. Ölçekte yer alan olumlu ifadelerde “tamamen katılıyorum” 5, “hiç katılmıyorum” 1, olumsuz ifadelerde ise “tamamen katılmıyorum” 1, “hiç katılmıyorum” 5 olarak puanlanmıŐtır. Dolayısıyla ölçekten alınan toplam puan, madde sayısına bölünecek olursa bir bireyin elde ettiği ortalama madde puanı, o bireyin okul deneyimi derslerine yönelik tutumu hakkında fikir verebilecektir. ODDTÖ’ den 3’ün altında alan bir birey olumsuz, üstünde alan bir birey ise olumlu tutuma sahip olacaktır (Kılınç ve Salman, 2007).

Bu doğrultuda, veriler 2007–2008 öğretim yılında Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi son sınıfta okuyan öğrencilerden anket yöntemiyle elde edilmiştir. Yapılan güvenilirlik analizinde anketin Alpha değeri 0,8056 olarak bulunmuŐtur. Yapılan anket sonucunda elde edilen veriler; amaca uygun olarak frekans dağılımı, aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi, Varyans Analizi testi ve Tukey testi kullanılarak analiz edilmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma’nın evrenini 2007-2008 eğitim öğretim yılında Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi dördüncü sınıfta okuyan toplam 405 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan hesaplamada (Yamana, 2001) araştırmanın örneklemi 197 olarak bulunmuŐ olmakla birlikte 215 öğrenciden analiz edilebilir anket geri dönmüŐtür.

4. ARAŞTIRMADA ELDE EDİLEN BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin %63,3'ü bayan, %36,7'si bay öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %37,7'sinin Turizm İşletmeciliği, %33,0'ının Muhasebe ve Finansman Eğitimi ve %29,3'ünün Büro Yönetimi Eğitimi bölümünde okudukları görülmüştür. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarılarına göre dağılımı ise; %24,1'inin 2,59 ve altı (ilk çeyrek), %50,6'sının 2,60 ve 3,15 ve %25,3'ünün 3,16 ve üzeri (son çeyrek) not ortalamasına sahip olduğu görülmüştür.

Araştırma sonucunda elde edilen diğer bulgular aşağıda tablolar halinde verilmiştir:

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Deneyimi Derslerine Karşı Tutumlarının Farklılık Gösterip Göstermediğinin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

İFADELER	Cinsiyet	n	Ort.	Std. Sapma	t	p
Okul deneyimi derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.	Bayan	135	3,4741	1,52016	-2,197	,029
	Bay	79	3,9367	1,42633		
Fakülte-okul işbirliğinde kopukluklar olduğunu düşünüyorum.	Bayan	135	2,4370	1,42267	-,872	,384
	Bay	79	2,6076	1,30500		
Okul deneyimi dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdim.	Bayan	135	2,4889	1,40822	-1,456	,147
	Bay	79	2,7722	1,31021		
Staj okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derslere olan ilgimi azalttı.	Bayan	136	3,3235	1,46506	-,366	,715
	Bay	78	3,3974	1,34203		
Ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inanıyorum.	Bayan	136	3,5368	1,31604	-,842	,401
	Bay	78	3,6923	1,27216		
Staj okullarında dersten kaçmanın yollarını arıyorum.	Bayan	132	3,5379	1,40558	-,935	,351
	Bay	79	3,7215	1,33912		
Staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum.	Bayan	135	2,6148	1,41940	-1,545	,124
	Bay	79	2,9241	1,40304		
Okul deneyimi dersi için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum.	Bayan	136	3,0147	1,58692	-1,421	,157
	Bay	79	3,3291	1,52519		
Öğretmenlik tecrübesi kazandığıma inanıyorum.	Bayan	136	2,9706	1,50526	-2,444	,015
	Bay	79	3,4684	1,31885		
Okul deneyimi derslerindeki gözlemlerden sıkılıyorum.	Bayan	134	2,9478	1,42648	-1,861	,064
	Bay	79	3,3165	1,34493		
Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi	Bayan	133	2,9023	1,37546	-3,132	,002

düşünüyorum.	Bay	79	3,4810	1,16422		
Okul deneyimi derslerinde iyi örneklerle karşılaştım.	Bayan	134	2,8731	1,34008	-2,332	,021
	Bay	79	3,3038	1,23366		
Okul deneyimi dersleriyle lisans süresince fark etmediğim bazı becerilerimin geliştiğini düşünüyorum	Bayan	134	2,9627	1,38416	-2,536	,012
	Bay	79	3,4430	1,24804		
Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum.	Bayan	134	2,2612	1,42443	2,019	,045
	Bay	79	1,8861	1,08589		
Okul deneyimi sayesinde sınıf karşısında heyecanımı yendiğime inanıyorum.	Bayan	135	2,9333	1,34497	-2,021	,045
	Bay	79	3,3038	1,20208		
Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum	Bayan	134	2,9478	1,36727	-2,108	,036
	Bay	79	3,3418	1,22878		
Öğrendiklerimi günlük hayata aktarmanın mutluluğunu yaşıyorum	Bayan	135	3,0148	1,34932	-,263	,793
	Bay	79	3,0633	1,21256		
Öğretmen olmada alan bilgisinin tek başına yeterli olmayacağını öğrendim	Bayan	134	3,9179	1,17011	-,115	,908
	Bay	79	3,9367	1,11334		
Okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum.	Bayan	136	2,3971	1,43129	1,654	,100
	Bay	79	2,0633	1,41731		
Okul, idare ve öğretmenin etkinliklerle ilgili yapıcı öneri ve eleştirilerinden yararlandım.	Bayan	135	2,9111	1,29561	,486	,627
	Bay	79	2,8228	1,25840		

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul deneyimi derslerine yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin tespiti amacıyla yapılan t-testine ait bulgular Tablo.1’de verilmiştir. Yapılan t- testi 0,05 anlamlılık düzeyinde ele alındığında “Okul deneyimi derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum”, “Öğretmenlik tecrübesi kazandığım inanıyorum”, “Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi düşünüyorum”, “Okul deneyimi derslerinde iyi örneklerle karşılaştım”, “Okul deneyimi dersleriyle lisans süresince fark etmediğim bazı becerilerimin geliştiğini düşünüyorum”, “Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum”, “Okul deneyimi sayesinde sınıf karşısında heyecanımı yendiğime inanıyorum” ve “Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum” ifadelerinde istatistiksel açıdan cinsiyetler arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılık olan ifadelerin aritmetik ortalamaları incelendiğinde; “Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum” ifadesi hariç diğer ifadelerde erkek

öğrencilerin bayan öğrencilere göre okul deneyimi derslerine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Araştırmanın “H₁: Öğrencilerin Okul Deneyimi derslerine yönelik tutumları cinsiyete göre farklılık gösterir.” hipotezini test etmek amacıyla ölçek ortalamasından yararlanılmıştır. Ölçek ortalamalarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan t-testi sonuçlarına (t=2,507) göre 0,05 anlamlılık düzeyinde (p=0,013) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiş ve H₁ hipotezi kabul edilmiştir. Buna göre erkek öğrencilerin bayan öğrencilere oranla Okul Deneyimi Derslerine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Deneyimi Derslerine Karşı Tutumlarının Farklılık Gösterip Göstermediğinin Okudukları Bölüme Göre Dağılımı

İFADELER	Bölüm	n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Okul deneyimi derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.	Turizm	81	3,5309	1,50072	6,022	,003
	Muhasebe	71	4,1127	1,25981		
	Büro	62	3,2581	1,62899		
	Toplam	214	3,6449	1,49962		
Fakülte-okul işbirliğinde kopukluklar olduğunu düşünüyorum.	Turizm	81	2,5432	1,47521	,759	,470
	Muhasebe	71	2,6056	1,27031		
	Büro	62	2,3226	1,37631		
	Toplam	214	2,5000	1,37977		
Okul deneyimi dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdim.	Turizm	81	2,5062	1,40644	5,076	,007
	Muhasebe	71	2,9859	1,21294		
	Büro	62	2,2581	1,42502		
	Toplam	214	2,5935	1,37658		
Staj okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derslere olan ilgimi azalttı.	Turizm	80	3,2375	1,45170	2,421	,091
	Muhasebe	71	3,6479	1,31038		
	Büro	63	3,1587	1,46140		
	Toplam	214	3,3505	1,41871		
Ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inanıyorum.	Turizm	81	3,5185	1,34268	4,810	,009
	Muhasebe	70	3,9571	1,09592		
	Büro	63	3,2857	1,37288		
	Toplam	214	3,5935	1,29939		
Staj okullarında dersten kaçmanın yollarını arıyorum.	Turizm	80	3,5500	1,44870	,407	,666
	Muhasebe	70	3,7286	1,26172		

	Büro	61	3,5410	1,43264		
	Toplam	211	3,6066	1,38074		
Staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum.	Turizm	81	2,7531	1,47928	,665	,516
	Muhasebe	71	2,8451	1,42074		
	Büro	62	2,5645	1,33823		
	Toplam	214	2,7290	1,41799		
Okul deneyimi dersi için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum..	Turizm	81	2,9506	1,54840	1,748	,177
	Muhasebe	71	3,4085	1,51730		
	Büro	63	3,0476	1,63064		
	Toplam	215	3,130	1,56831		
Öğretmenlik tecrübesi kazandığımı inanıyorum.	Turizm	81	3,1111	1,40535	1,944	,146
	Muhasebe	71	3,4085	1,43006		
	Büro	63	2,9206	1,52719		
	Toplam	215	3,1535	1,45643		
Okul deneyimi derslerindeki gözlemlerden sıkılıyorum	Turizm	81	3,0494	1,40447	1,688	,187
	Muhasebe	70	3,3143	1,32471		
	Büro	62	2,8710	1,47641		
	Toplam	213	3,0845	1,40498		
Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi düşünüyorum.	Turizm	81	3,2346	1,37178	1,035	,357
	Muhasebe	70	3,1571	1,21149		
	Büro	61	2,9180	1,39398		
	Toplam	212	3,1179	1,32789		
Okul deneyimi derslerinde iyi örneklerle karşılaştım	Turizm	81	2,9383	1,44348	1,754	,176
	Muhasebe	70	3,2714	1,15371		
	Büro	62	2,8871	1,29444		
	Toplam	213	3,0329	1,31531		
Okul deneyimi dersleriyle lisans süresince fark etmediğim bazı becerilerimin geliştiğini düşünüyorum	Turizm	81	3,1111	1,39642	2,108	,124
	Muhasebe	71	3,3803	1,30237		
	Büro	61	2,9016	1,32545		
	Toplam	213	3,1408	1,35245		
Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum.	Turizm	81	2,2716	1,36942	3,497	,032
	Muhasebe	71	1,7887	1,08121		
	Büro	61	2,3115	1,44385		
	Toplam	213	2,1221	1,31899		
Okul deneyimi sayesinde sınıf karşısında heyecanımı yendiğime inanıyorum.	Turizm	81	3,2716	1,27488	2,111	,124
	Muhasebe	71	3,0563	1,27489		
	Büro	62	2,8226	1,34925		
	Toplam	214	3,0701	1,30357		
Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum	Turizm	81	3,1605	1,32718	,614	,542
	Muhasebe	71	3,1549	1,34852		
	Büro	61	2,9344	1,31490		
	Toplam	213	3,0939	1,32843		
Öğrendiklerimi günlük hayata aktarmanın mutluluğunu yaşıyorum	Turizm	81	3,2346	1,35344	3,013	,051
	Muhasebe	71	3,0845	1,21592		
	Büro	62	2,7097	1,27250		
	Toplam	214	3,0327	1,29783		
Öğretmen olmada alan bilgisinin tek başına yeterli olmayacağını öğrendim	Turizm	80	4,0375	1,01188	,729	,483
	Muhasebe	71	3,9014	1,23236		
	Büro	62	3,8065	1,21249		

	Toplam	213	3,9249	1,14677		
Okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum.	Turizm	81	2,5185	1,46723	3,188	,043
	Muhasebe	71	1,9437	1,29711		
	Büro	63	2,3333	1,48106		
	Toplam	215	2,2744	1,43196		
Okul, idare ve öğretmenin etkinliklerle ilgili yapıcı öneri ve eleştirilerinden yararlandım.	Turizm	81	3,0247	1,22449	1,077	,343
	Muhasebe	71	2,8592	1,32337		
	Büro	62	2,7097	1,29801		
	Toplam	214	2,8785	1,27975		

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul deneyimi derslerine karşı tutumlarının bölümlere göre farklılık gösterip göstermediğinin tespiti amacıyla yapılan Anova testine ait bulgular Tablo.2’de verilmiştir. Yapılan Anova testi %5 anlamlılık düzeyinde ele alındığında “Okul deneyimi derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum”, “Okul deneyimi dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdim”, “Ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inanıyorum”, “Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum” ve “Okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum” ifadelerinde istatistiksel açıdan bölümler arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Farklılık olan ifadelerin aritmetik ortalamaları incelendiğinde; “Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum” ve “Okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum” ifadeleri hariç diğer ifadelerde muhasebe bölümü öğrencilerinin diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre okul deneyimi derslerine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Araştırmanın “H₂: Öğrencilerin Okul Deneyimi derslerine yönelik tutumları okudukları bölümlere göre farklılık gösterir.” Hipotezini test etmek amacıyla ölçek ekonomisinden yararlanılmıştır. Ölçek ortalamalarının bölümlere göre farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan Anova testi sonuçlarına (F=4,225), göre 0,05 anlamlılık düzeyinde (P=0,016) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiş ve H₂ hipotezi kabul edilmiştir. Farkların hangi gruplar arasında olduğunu görmek için yapılan Tukey testi sonuçlarına (Mean

Difference ,3112) göre muhasebe bölümünde okuyan öğrencilerle büro bölümünde okuyan öğrenciler arasında anlamlı (P=0,013) farklılık olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Deneyimi Derslerine Karşı Tutumlarının Farklılık Gösterip Göstermediğinin Akademik Başarı Düzeylerine Göre Dağılımı

İFADELER	Not Ort.	n	Ort	Std. Sapma	F	p
Okul deneyimi derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.	2,59 ve altı	42	3,6429	1,58993	,255	,775
	2,60 ve 3,15	88	3,6591	1,46912		
	3,16 ve üzeri	43	3,4651	1,50157		
	Toplam	173	3,6069	1,50053		
Fakülte-okul işbirliğinde kopukluklar olduğunu düşünüyorum.	2,59 ve altı	42	2,9524	1,52942	2,266	,107
	2,60 ve 3,15	88	2,5455	1,30348		
	3,16 ve üzeri	44	2,3409	1,31083		
	Toplam	174	2,5920	1,37279		
Okul deneyimi dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdim.	2,59 ve altı	42	2,6905	1,47314	1,222	,297
	2,60 ve 3,15	88	2,7614	1,39782		
	3,16 ve üzeri	44	2,3636	1,31345		
	Toplam	174	2,6437	1,39758		
Staj okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derslere olan ilgimi azalttı.	2,59 ve altı	42	3,1429	1,33565	,815	,444
	2,60 ve 3,15	87	3,4598	1,47699		
	3,16 ve üzeri	44	3,4545	1,26591		
	Toplam	173	3,3815	1,39104		
Ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inanıyorum.	2,59 ve altı	41	3,5854	1,43136	1,797	,169
	2,60 ve 3,15	88	3,6932	1,17794		
	3,16 ve üzeri	44	3,2500	1,29624		
	Toplam	173	3,5549	1,27755		
Staj okullarında dersten kaçmanın yollarını arıyorum.	2,59 ve altı	41	3,6829	1,45669	1,265	,285
	2,60 ve 3,15	87	3,6782	1,28944		
	3,16 ve üzeri	44	3,2955	1,48762		
	Toplam	172	3,5814	1,38467		
Staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum.	2,59 ve altı	42	3,1190	1,51742	4,031	,019
	2,60 ve 3,15	88	2,8636	1,30588		
	3,16 ve üzeri	44	2,3182	1,28990		
	Toplam	174	2,7874	1,37931		
Okul deneyimi dersi için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum..	2,59 ve altı	42	2,9762	1,58481	4,083	,019
	2,60 ve 3,15	88	3,3750	1,43289		
	3,16 ve üzeri	44	2,5909	1,58947		
	Toplam	174	3,0805	1,53735		
Öğretmenlik tecrübesi kazandığımı inanıyorum.	2,59 ve altı	42	3,5000	1,40122	1,659	,193
	2,60 ve 3,15	88	3,1477	1,41859		
	3,16 ve üzeri	44	2,9545	1,41347		

	Toplam	174	3,1839	1,41853		
Okul deneyimi derslerindeki gözlemlerden sıkılıyorum	2,59 ve altı	42	3,1667	1,46365	,262	,770
	2,60 ve 3,15	87	3,1839	1,40206		
	3,16 ve üzeri	44	3,0000	1,39767		
	Toplam	173	3,1329	1,40998		
Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi düşünüyorum.	2,59 ve altı	42	3,5238	1,23443	2,682	,071
	2,60 ve 3,15	87	3,0460	1,35465		
	3,16 ve üzeri	44	2,9091	1,30862		
	Toplam	173	3,1272	1,32771		
Okul deneyimi derslerinde iyi örneklerle karşılaştım	2,59 ve altı	42	3,1905	1,36575	,840	,434
	2,60 ve 3,15	88	3,1250	1,23932		
	3,16 ve üzeri	43	2,8605	1,28325		
	Toplam	173	3,0751	1,28050		
Okul deneyimi dersleriyle lisans süresince fark etmediğim bazı becerilerimin geliştiğini düşünüyorum	2,59 ve altı	42	3,3333	1,37338	1,694	,187
	2,60 ve 3,15	87	3,1379	1,28654		
	3,16 ve üzeri	44	2,8182	1,33421		
	Toplam	173	3,1040	1,32535		
Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum.	2,59 ve altı	42	2,1429	1,37169	,373	,689
	2,60 ve 3,15	87	2,0460	1,22861		
	3,16 ve üzeri	44	2,2500	1,33164		
	Toplam	173	2,1214	1,28600		
Okul deneyimi sayesinde sınıf karşısında heyecanımı yendiğime inanıyorum.	2,59 ve altı	42	3,3095	1,37021	1,009	,367
	2,60 ve 3,15	88	3,0341	1,22661		
	3,16 ve üzeri	44	2,9318	1,33639		
	Toplam	174	3,0747	1,29031		
Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum	2,59 ve altı	42	3,3810	1,24846	3,289	,040
	2,60 ve 3,15	88	3,2045	1,21446		
	3,16 ve üzeri	44	2,7273	1,31827		
	Toplam	174	3,1264	1,26587		
Öğrendiklerimi günlük hayata aktarmanın mutluluğunu yaşıyorum	2,59 ve altı	42	3,1429	1,33565	1,324	,269
	2,60 ve 3,15	88	3,0568	1,22576		
	3,16 ve üzeri	44	2,7273	1,37017		
	Toplam	174	2,9943	1,29247		
Öğretmen olmada alan bilgisinin tek başına yeterli olmayacağını öğrendim	2,59 ve altı	41	3,8293	1,20213	,185	,831
	2,60 ve 3,15	88	3,9432	1,13824		
	3,16 ve üzeri	44	3,8409	1,19967		
	Toplam	173	3,8902	1,16368		
Okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum.	2,59 ve altı	42	2,5000	1,56564	1,483	,230
	2,60 ve 3,15	88	2,1364	1,37450		
	3,16 ve üzeri	44	2,5227	1,43848		
	Toplam	174	2,3218	1,44250		
Okul, idare ve öğretmenin etkinliklerle ilgili yapıcı öneri ve eleştirilerinden yararlandım.	2,59 ve altı	42	3,0000	1,32518	,503	,606
	2,60 ve 3,15	88	2,7955	1,24253		
	3,16 ve üzeri	44	2,9773	1,28477		
	Toplam	174	2,8908	1,26976		

Araştırmaya katılan öğrencilerin okul deneyimi derslerine karşı tutumlarının akademik başarılarına göre farklılık gösterip göstermediğinin tespiti amacıyla yapılan Anova testine ait bulgular Tablo.3'de verilmiştir. Yapılan Anova testi %5 anlamlılık düzeyinde ele alındığında "Staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum", "Okul deneyimi dersi için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum", "Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi düşünüyorum" ve "Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum" ifadelerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Farklılık olan ifadelerin aritmetik ortalamaları incelendiğinde; "Okul deneyimi dersi için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum" ifadesi hariç diğer ifadelerde 2,59 ve altı(ilk çeyrek) not ortalamasına sahip öğrencilerin diğer not ortalamasına sahip öğrencilere göre okul deneyimi derslerine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Araştırmanın "H₃: Öğrencilerin Okul Deneyimi derslerine yönelik tutumları akademik başarı düzeylerine göre farklılık gösterir." hipotezini test etmek amacıyla ölçek ortalamasından yararlanılmıştır. Ölçek ortalamalarının akademik başarılarına göre farklılık gösterip göstermediğine dair yapılan Anova testi sonuçlarına (F=3,177), göre 0,05 anlamlılık düzeyinde (P=0,044) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiş ve H₃ hipotezi kabul edilmiştir. Farkların hangi gruplar arasında olduğunu görmek için yapılan Tukey testi sonuçlarına (Mean Difference,3112) göre birinci çeyrek not ortalama grubunda yer alan öğrencilerle son çeyrekte yer alan öğrenciler arasında anlamlı (P=0,043) farklılık olduğu görülmüştür. Buna göre akademik açıdan başarısız olan öğrencilerin başarılı olan öğrencilere oranla Okul Deneyimi Derslerine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bireylerin geleceğe hazırlanmalarında önemli bir role sahip olan okullar, öğretmen adaylarının da mesleğe hazırlamalarında önemli bir role sahiptir. Gelişen dünya koşullarında eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkili olarak yürütülebilmesi için öğretmen adaylarına önemli görevler düşmektedir. Bu doğrultuda; Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinde okuyan öğrencilerin Okul Deneyimi Derslerine yönelik tutumları araştırılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre; “Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum” ifadesi hariç diğer ifadelerde erkek öğrencilerin bayan öğrencilere göre okul deneyimi derslerine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin okudukları bölüme göre; “Okul deneyimi sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum” ve “Okul deneyimi dersinin gereksiz olduğunu düşünüyorum” ifadeleri hariç diğer ifadelerde muhasebe bölümü öğrencilerinin diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre okul deneyimi derslerine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarı durumlarına göre “Okul deneyimi dersi için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum” ifadesi hariç diğer ifadelerde 2,59 ve altı(ilk çeyrek) not ortalamasına sahip öğrencilerin diğer not ortalamasına sahip öğrencilere göre okul deneyimi derslerine karşı tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında geliştirilen öneriler aşağıda belirtilmektedir:

- Akademik yönden başarılı olan öğrencilerin diğer öğrencilere oranla okul deneyimi derslerine karşı olumsuz tutumları yapılacak yeni bir araştırma ile irdelenmelidir.
- Okul deneyimi derslerine karşı öğrenci tutumlarının bölüm bazında farklılık göstermesinin sebepleri (gidilen okul, ders hocasının tutumu vb.) yapılacak yeni bir araştırma ile ele alınmalıdır.
- Okul Deneyimi derslerinde öğretmen adaylarına teorik ve pratik bilginin önemi gösterilerek derslerin amaca uygun olarak yürütülmesi olumsuz düşünen öğrencilerin de tutumlarını değiştirmeleri sağlanmalıdır.
- Okul Deneyimi derslerine karşı olumsuz tutum içinde olan öğrencilerin olumlu tutum sergileyebilmeleri için ders aldıkları uygulama okulları ile fakültenin işbirliği içinde olması sağlanmalıdır.
- Okul deneyimi derslerinde öğretmen adaylarının gözlem ve uygulamayı birleştirerek süreçten en üst seviyede yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Öğretmen adaylarının kendi yeterliliklerinin farkına varmaları sağlanarak, eğitim çalışmalarına ağırlık verilmelidir.
- Bundan sonra bu konuyla ilgili yapılacak çalışmalarda; Okul Deneyimi derslerini alan öğretmen adaylarının açık olarak değerlendirilebilmesi için ayrıntılı değerlendirme formlarının hazırlanarak öğrencilerin yeteneklerinin ortaya konulması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Bilgin Aksu, Mualla; Demirtaş, Hasan (2006) *Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi II Dersine İlişkin Görüşleri (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği), Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 7 Sayı:11 Bahar 2006, s:3-21.

Boylu, Yasin (2004). *Ticaret Ve Turizm Meslek Dersi Öğretmen Adaylarının "Okul Deneyimi II" Dersine Yönelik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma, Turizm Akademik Dergisi*, Sayı:2.

Demirkol, Şehnaz (2002). *Turizm Alanındaki Lisansüstü Programların Analizi ve Sektörel Uyumlaştırmaya Yönelik Görüşler, Turizm Eğitimi Konferans-Workshop*, 11-13 Aralık.

Hergüner, Gülten; Sibel Arslan; Hakan Dünder(2002). *Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Okul Deneyimi Dersini Algılama Düzeyleri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, sayı:11.

Kılınç, Ahmet ve Selahattin Salman (2007). *Okul Deneyimi Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:27, Sayı:1, 23-35.

Kudu, Mustafa; Ramazan Özbek; Recep Bindak (2006) *Okul Deneyimi- I Uygulamasına İlişkin Öğrenci Algıları (Dicle Üniversitesi Örneği), Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Kış, Cilt.5, Sayı: 15, sf: 99-109.

Tekin, Halil (1987). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Beşinci Baskı, Uzay Ofset, Ankara.

Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi (1998) **Okul Deneyimi I ve II, Öğretmenlik Uygulaması Kılavuzu**, Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Yayını, Ankara.

Yamane, Taro (2001) **Temel Örnekleme Yöntemleri**, (Birinci Baskı), Literatür Yayıncılık İstanbul (Çevirenler: Alptekin Esin, Celal Aydın, M. Akif Bakır, Esen Gürbüzsel), İstanbul: Literatür Yayıncılık.